

Gjenstande udenfor Fængslet. Dette Forhold har ogsaa i den Grad gjort sig gjældende, at altsom Fængslerne have været mere beskæftigede med Fremmede, der bragte Driftscapital, istedetfor at være beskæftigede for Fængslets egen Regning, have Fængslerne i det Hele taget givet et bedre Udbytte af deres Fanger. Naar vi gaae til det Fængsel, som har givet det fletteste Udbytte af sine Fanger, nemlig Horsens, hvilket er bevirket af mange forskjellige Grunde — Betænkningen hentyder til nogle af de vigtigste — saa vil man finde, at dette har havt den ringe Fortjeneste af kun circa 4 $\frac{1}{2}$ pr. Fange, og Udbytten vilde have været endnu ringere, naar der ikke i dette Fængsel havde været to ikke ubetydelige Entrepreneurer for Arbeidskraften. Det er ikke noget Nyt at labe en stor Deel af Fangerne beskæftige af fremmede private Entrepreneurer; det er Noget, som allerede har bestaaet i længere Tid, ja, jeg kan gjerne sige i en lang Række af Aar, uden at der derover er ført Klage. Det Fængsel, som har givet det taaleligste Udbytte, er Fængslet paa Christianshavn; man vil af de Bemærkninger, der her ere fremkomne, see, at dette har givet et Udbytte af 14 $\frac{1}{2}$ daglig pr. Fange; hvad jeg her nævner, er mere at betragte som Forholdstal end som absolute Fremstillinger, fordi der ved Udbregningen af det Slags Taltstørrelser altid undslipper adskillige Gjenstande, som burde komme med ind under Beregningen, men som dog ikke væsentlig ville forandre Forholdet. Grunden til, at det christianshavnske Fængsel viser et gunstigere Resultat, ligger deri, at dette Fængsel fremfor noget andet har havt Leilighed til at arbejde for Private og arbejde for gunstigere Leverancer, men dette Fængsel har ogsaa i en meget høi Grad grebet ind i den private Beskæftigelse. Det synes, som om man har en vis Engstelse for Skrædere, Skomagere og Snektere; men hvad siger man da om Væverne? Er Væveren ikke en privat Haandværker lige saa godt som Skrædere, Skomagere og Snekteren, og det er i Væverens Haandtering, at Fængslet fortrinsviis har grebet ind og for Fremtiden maa gribe ind. Naar man først har erkjendt, at Fængslerne allerede i en lang

Række af Aar have udøvet en Virksomhed af denne Art, som har været fordeelig for dem, da de derved have givet Beskæftigelse til en stor Deel af Fangerne, og at den private Industri har været vant til at maatte bære den, saa indseer jeg ikke, hvorfor man nu i dette Dieblit skulde tage saadanne Forholdsregler, som ikke hidtilbuds have været tagne, eller binde Regjeringen med strengere Baand, end den hidtilbuds har været bundet. Hidtilbuds har intet Menneffe controlleret Regjeringen i, hvor stort et Antal Bestillinger der er blevet modtaget fra Private, og den Veie, man saavel i Fængslet paa Christianshavn som i Fængslet i Odense i den Henseende er gaaet, er den, at man endogsaa har modtaget Garnet af Private og har vævet for Private, hvad der ellers vilde være gaaet til de private Vævere. Jeg kan derfor ikke forstaae, det maa jeg oprigtig tilstaae, hvorledes man nu paa engang kommer til at ville have, at Ministeren skal underkaste sig Begrænsninger af en saadan Art, som slet ikke have været tilstede før. Naar man undersøger, hvorledes Forholdet er i Virkeligheden, saa maa man vel lægge Mærke til, at de 1800 Personer, som ulykkeligviis findes i Straffeanstalterne, ere tagne ud af Befolkningen; de have ophørt at være Concurrenter paa det private Gebeet og ere satte ind i Fængslerne, men de maae dog have Ret til der at benytte deres Kræfter til Erhvervelse af deres Livs Ophold, lige saa godt som de have haat det tidligere, thi ellers stillede man jo hele den øvrige befristede Befolkning gunstigere ved at tage disse 1800 Personer ud af Samfundet. Ja, det ærede Medlem (Vindahl) ryfter paa Hovedet, men det er en Betragtning, som han maaskee ikke har tænkt paa; men lad os forudsætte, hvad der dog er en Mulighed, at en Skomager boer ved Siden af en anden, og den ene ulykkeligviis begaaer en Forbrydelse, hvorfor han kommer ind i Straffeanstalten; saa faaer jo derved den Skomager, der boede ved Siden af ham, og hvis Concurrent han mulig var, en Concurrent mindre, hvis ikke Fængslet benytter ham som Skomager, hvilket jo var det Naturligste.